

PHÂN TÍCH ĐÁNH GIÁ MỘT SỐ QUY ĐỊNH TRONG LUẬT GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ HIỆN NAY

Đoàn Ngọc Mỹ Ý – 19D1KQ02 - Kinh Doanh Quốc Tế

Khoa Kinh Tế, Trường Đại học Kinh tế - Tài chính thành phố Hồ Chí Minh (UEF)

TÓM TẮT

Đất nước ta đang vươn lên với tốc độ phát triển rực rỡ ở mọi ngành nghề, cơ sở hạ tầng và các phương tiện giao thông cũng trở nên hiện đại hơn để đáp ứng nhu cầu ngày một cao của người dân. Chính vì thế mà đường phố ngày càng phồn hoa, kéo theo đó là tai nạn giao thông và số thương vong của nước ta cũng tăng lên đáng kể. Và đó, để điều hòa và nâng cao văn hóa cũng như sự an toàn cho người tham gia giao thông, Chính phủ luôn cập nhật tình hình và ban hành đạo luật mới kịp thời, cụ thể gần đây nhất chính là nghị định số 100/2019/NĐ-CP. Để làm rõ hơn, bài báo cáo này sẽ phân tích đánh giá một số quy định nằm trong Khoản 4 Điều 5 trong luật giao thông đường bộ hiện nay cũng như tìm ra các giải pháp để cải thiện, tạo nên những nét chấm phá mới trong bức tranh giao thông hiện nay.

Từ khóa: Khoản 4 điều 5, nghị định số 100/2019/NĐ-CP, phân tích đánh giá một số quy định.

1. Một số quy định cụ thể của Nghị định 100

Điểm a Khoản 4 Điều 5 của 100/2019/NĐ-CP: Dùng tay sử dụng điện thoại di động khi đang điều khiển xe chạy trên đường.

Điểm đ Khoản 4 Điều 5 của 100/2019/NĐ-CP: Dừng xe, đỗ xe, quay đầu xe trái quy định gây ùn tắc giao thông.

Tình trạng vi phạm quy định pháp luật giao thông theo 02 điều khoản trên:

Hai điều này gần như là một việc diễn ra thường xuyên, trái với quy định và bị mọi người; đặc biệt là các học sinh, sinh viên xem nhẹ mức độ nghiêm trọng. Thứ nhất, vấn đề này phụ thuộc vào ý thức, văn hóa tham gia giao thông của mỗi người; nếu có thể nhận thức

được tính cấp thiết phải tuân thủ pháp luật thì sẽ giảm bớt được nhiều hiểm họa. Quy định này tồn tại từ lâu, nhưng mọi người đều ngó lơ và thường xuyên vi phạm bởi không ý thức được bản thân cần phải tuân thủ luật và đây là một thói quen nguy hiểm trong thời đại công nghệ phát triển. Thứ hai, việc xử lý cầu thả như dùng điện thoại hay dùng, đỗ xe, quay đầu xe trái quy định đều sẽ khiến không chỉ bản thân phân tâm, dễ gây tai nạn cho người khác mà còn kéo bản thân vào vòng nguy hiểm. Đứng trên góc độ của một người trẻ, quả thật rất nhiều người suy nghĩ như vậy, thế nên em chọn đề tài này không chỉ để làm rõ sự nguy hiểm của “thói quen” xấu, mà còn để bản thân hiểu rõ hơn mức độ nghiêm trọng, rèn luyện tư duy, nhận thức tốt để tham gia giao thông một cách có văn hóa.

2. Đánh giá tình hình vi phạm của người tham gia giao thông

2.1 Đối với Điểm a Khoản 4 Điều 5 của 100/2019/NĐ-CP:

Việc sử dụng điện thoại gần như đã ăn sâu và trở thành một trong những thói quen không thể thiếu của mọi người. Thế nhưng điều này vô tình tạo ra “thói quen chết người” và tình trạng “lờn luật” khi đại đa số mọi người không ý thức được mức độ nghiêm trọng của nó. Bà Mirjam Sidik, Tổng Giám đốc điều hành Quỹ Phòng chống thương vong châu Á (AIP), chia sẻ: “Khảo sát sơ bộ 927 sinh viên tại 7 trường đại học ở TPHCM và Hà Nội cho thấy, có đến 79% sinh viên thừa nhận đã từng sử dụng điện thoại di động ít nhất 1 lần khi lái xe. Ngoài ra thì, thế giới số đã thay đổi rất nhiều so với ngày trước, những ngành nghề như Grab, giao hàng nhanh,...có rất nhiều bạn trẻ cần cải thiện tài chính làm những công việc này. Và cứ mỗi một đơn hàng, các bạn ngang nhiên dừng lại và bấm điện thoại để kiểm tra mà không biết mình ảnh hưởng tới những người xung quanh thế nào, có thể gây ra hậu quả gì. Theo Ủy ban An toàn giao thông Quốc gia, qua số liệu thống kê từ Tổ chức Y tế thế giới cho thấy, một người nói chuyện điện thoại khi lái xe có nguy cơ bị tai nạn giao thông nhiều gấp 4 lần so với người không sử dụng điện thoại. Hàng năm, trên thế giới có hơn 1,25 triệu người chết do tai nạn giao thông và 94% trong số đó xảy ra do sai sót từ người điều khiển phương tiện.

2.2 Đối với Điểm đ Khoản 4 Điều 5 của 100/2019/NĐ-CP:

Dùng xe, đỗ xe, quay đầu xe trái quy định gần như đã trở thành một thói quen, một hành động thuận tiện, tiết kiệm thời gian với nhiều người, đặc biệt là các bạn học sinh, sinh viên.

Có vô số đoạn đường dù đã được đánh dấu bằng cọc tiêu phân làn, các biển báo cấm quay đầu,... nhưng mọi người vẫn thản nhiên quay đầu xe, đỗ xe, dừng xe trái pháp luật bất chấp việc sẽ gây ra tai nạn cho những người tham gia đúng luật, đặc biệt vào giờ cao điểm. Cụ thể là sự việc Lực lượng CSGT, Thanh tra giao thông bố trí tại nút giao phía Tây cầu Sông Hàn (thuộc địa bàn quận Hải Châu) trong giờ cao điểm, nhưng chỉ ngăn được vài trường hợp rồi đành bắt lực nhìn những người đi làm, học sinh đi học, cha mẹ chở con cái tới trường,... phải quay đầu xe trái luật ngay giữa đường Lê Duẩn cho kịp giờ. Một số xe khác đi thêm vài mét, tới tìm nút giao Lê Duẩn - Yên Bái rồi quay đầu, tuy đúng luật nhưng vẫn khiến giao thông ở nút Lê Duẩn - Yên Bái thêm phức tạp, ùn tắc, xung đột. Hay những trường hợp đỗ xe, dừng xe sai nơi quy định và gây ra tai nạn thương tâm cho biết bao nhiêu gia đình. Bất chấp cảnh sát tuần tra, hàng trăm người vẫn tụ tập, dừng đỗ xe trái quy định trên cầu Nhật Tân (Hà Nội) vào mỗi buổi tối. Và những hành vi “lòn luật” dẫn tới rất nhiều hệ quả thương tâm không chỉ cho bản thân người vi phạm, nạn nhân xấu số mà còn liên lụy tới đất nước.

3. Hậu quả đối với hành vi vi phạm pháp luật giao thông

3.1 Đối với Điểm a Khoản 4 Điều 5 của 100/2019/NĐ-CP:

Bộ Giao Thông vận tải Anh đã tiến hành nghiên cứu rằng sử dụng điện thoại khi lái xe còn nguy hiểm hơn cả những tài xế có chút bia rượu trong người. Nội dung nghiên cứu là yêu cầu tài xế phanh gấp khi xe đang chạy với vận tốc 113km/h. Những tài xế có chút hơi men phải đi hơn 4m so với một lái xe bình thường mới dừng lại. Nhưng một người sử dụng điện thoại cầm tay phải chạy thêm 8m - gấp đôi quãng đường - trước khi dừng lại được. Những bài kiểm tra độ tập trung của não và khoảng thời gian để não có thể hoàn toàn chú ý trở lại cho thấy lái xe sử dụng điện thoại có phản ứng chậm hơn 30% so với tài xế có uống bia rượu.

Những nhà nghiên cứu cũng nhận định bất cứ một cuộc nói chuyện nào trên xe cũng làm giảm mức độ tập trung của lái xe đến 10 phút sau khi cuộc trao đổi kết thúc. Nghiên cứu này cho thấy hàng triệu người có thể đang đưa mạng sống của bản thân cũng như những người khác vào vòng nguy hiểm khi sử dụng điện thoại trong lúc tham gia giao thông. Tuy nhiên, rất ít lái xe nhận thấy sự nguy hiểm này. Điển hình là vụ tai nạn vào tháng 3 năm

nay tại huyện Mang Yang, Gia Lai khiến 3 người tử vong. 20 học sinh Trường THPT Trần Hưng Đạo (huyện Mang Yang, Gia Lai) đang ngồi trên xe buýt BKS 81B-011.00 do tài xế Trần Ngọc Thanh (SN 1968) điều khiển. Khi đến đoạn qua thôn Nhơn Thọ, xã Hra, xe buýt va chạm mạnh với xe tải BKS 77B-004.08 đang lùi ra đường. Sau va chạm, xe buýt lao vào lề đường, tông vào hàng rào nhà dân. Vụ tai nạn khiến tài xế Thanh tử vong tại chỗ, 2 học sinh tử vong trên đường đến bệnh viện, 18 học sinh khác bị thương.

3.2 Đối với Điểm d Khoản 4 Điều 5 của 100/2019/NĐ-CP:

Việc dừng xe, đỗ xe, quay đầu xe trái quy định là luật mà ai cũng biết. Tuy nhiên, khi vội thì họ chẳng nhớ, hoặc chỉ vì thuận tiện, tiết kiệm thời gian mà làm trái quy định pháp luật. Chính vì điều này mà càng khiến người tham gia giao thông bị lãng phí thời gian hơn cả dự kiến, bởi xe quay đầu hoặc dừng sai quy định khiến cho lực lượng CSGT không thể kiểm soát hết được, và người tuân thủ đúng quy định. Một trong số các vi phạm đang diễn ra phổ biến hiện tại phải kể đến lỗi quay đầu không đúng quy định tại các chân cầu, ngã 3, ngã tư của các phương tiện ô tô, xe máy. Hiện tại, hành vi quay đầu xe, dừng xe, đỗ xe tại những nơi có biển cấm đang diễn ra phổ biến trên hầu hết các tuyến phố của Thủ đô. Hành vi này không những gây nguy hiểm với các phương tiện tham gia giao thông mà còn là nguyên nhân chính dẫn đến ách tắc giao thông vào những giờ cao điểm. Điển hình phải nói đến khu vực Cầu Giấy, La Thành, Giải Phóng...Chỉ mới đây, sự việc xảy ra tại TP.Hải Phòng vào ngày 6/2/2020, một người khách đang điều khiển phương tiện giao thông thì bị một xe tải quay đầu xe trái phép gây thương tích. Những vụ việc này vẫn xảy ra rất nhiều vì người điều khiển phương tiện chưa có ý thức chấp hành tốt pháp luật.

4. Giải pháp xử lý các vi phạm pháp luật giao thông

Nhận xét về hai quy định: Cả hai quy định đều là vấn đề ý thức, văn hóa, sự tự giác của người tham gia giao thông. Đây là một vấn đề cơ bản nhưng quan trọng, nếu có thể gieo vào nhận thức của người dân nói chung, và người tham gia giao thông nói riêng tầm quan trọng của nó và nhận lại được sự chấp hành tốt thì dân trí, ý thức và văn hóa của nước ta sẽ được nâng tầm hơn với quốc tế; đồng thời cải thiện cái nhìn của khách nước ngoài với Việt Nam. Khi đó, sự an toàn của Việt Nam ở mức nhất định sẽ hấp dẫn một lượng lớn khách du lịch và làm cho kinh tế, giao thương,.. khởi sắc và phát triển hơn.

Đối với bản thân người tham gia giao thông: Rèn luyện nhận thức phải chấp hành nghiêm chỉnh pháp luật không chỉ vì bản thân mình, mà còn vì không liên lụy tới người khác. Khi một người tuân thủ tốt thì gia đình người đó cũng sẽ tuân thủ, bản thân học sinh, sinh viên cần phải hiểu và thực hiện tốt, nhằm dùng hành động để tuyên truyền cho những người xung quanh. Từ đó, không chỉ có trách nhiệm trong việc thực hiện pháp luật nghiêm minh mà còn trong cả sự nghiệp, những việc khác của bản thân. Đây là vấn đề về nhận thức và pháp triển bản thân, rèn luyện tư duy của người trẻ - những chủ nhân tương lai của thế kỉ XXI.

Đối với những thành viên trong gia đình: Cần phải cập nhật tin tức, tuân thủ chấp hành tốt pháp luật để mang lại hạnh phúc và sự lành mạnh cho gia đình. Khi một thành viên vi phạm pháp luật mà lâm nguy thì sẽ ảnh hưởng tới nhiều thành viên khác trong gia đình, ảnh hưởng xấu tới con cái và mang lại gánh nặng tài chính, tâm lý,... cho thành viên khác. Thế nên, ngay cả cha mẹ hay con cái đều phải cập nhật tin tức và tuân thủ, chấp hành đúng pháp luật, đặc biệt là luật giao thông.

Đối với lực lượng CSGT: Nắm rõ pháp luật và nghiêm minh trong việc điều tiết, xử phạt để khiến lòng dân tin phục cũng như khiến cho họ thực hiện pháp luật nghiêm túc hơn. Đối với những điểm giao thông thường xảy ra tai nạn hoặc các hành động vi phạm giao thông thì lực lượng CSGT nên tuần tra thường xuyên hơn để xử phạt hợp lý những trường hợp trái pháp luật.

Đối với Nhà nước: Chỉ xử phạt 1.000.000-2.000.000đ đối với hành vi này thì vẫn còn nhẹ, bởi theo Bộ Giao Thông vận tải đã tiến hành nghiên cứu rằng sử dụng điện thoại khi lái xe còn nguy hiểm hơn cả những tài xế có chút bia rượu trong người. Thế nên cần có hình phạt nặng hơn để người dân, đặc biệt là những người trẻ có thể nhận thức được tình trạng nghiêm trọng của hành động này. Đồng thời, cần có tuyên truyền thỏa đáng để người trẻ nắm rõ được pháp luật, rèn luyện cho thế hệ mầm non có được lòng thượng tôn pháp luật ngay từ khi còn nhỏ. Hơn thế nữa, các phương diện kinh tế, giáo dục luôn có sự đổi mới thì đối với việc tham gia giao thông cũng cần được thay đổi, nâng cấp hơn. Nhà nước nên đầu tư kinh phí cho việc lắp đặt các camera giám sát, thay vì sử dụng sức người tuần tra quá nhiều và gửi giấy phạt, quản lý bằng hình thức công nghệ nhiều hơn để giám sát, quản lý và nâng

cao an toàn, tính ổn định cho đời sống của người dân. Ngoài ra, với điện thoại thông minh thì đều có tính năng lái xe an toàn như S-Bike để mọi người không sử dụng điện thoại khi tham gia giao thông, chỉ khi dừng xe đúng như quy định thì mới có thể mở khóa điện thoại, Nhà nước cần khuyến khích người dân dùng các dịch vụ như vậy. Nhà nước cũng đang trên công cuộc nhắc nhở người dân dùng các app, hay trang web như antoangiaothong để người dân có thể nắm bắt thông tin và các pháp luật kịp thời để tuân thủ, cần có sự tuyên truyền nhiều hơn để các hoạt động này trở thành một trong những thói quen của người dân, nâng cao tính an toàn và sự tự giác của người dân.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Hải Châu (2018) Báo Tintuc.vn – Đà Nẵng: Vô tư phạm luật giao thông ngay trước mắt CSGT, thanh tra giao thông.
- [1] Hải Châu (2018) Đà Nẵng: CSGT bắt lực nhìn xe quay đầu trái pháp luật để lên cầu Sông Hàn.
- [1] Minh Hải (2018) Báo Sài Gòn Giải Phóng – Sử dụng điện thoại khi lái xe: Nguy cơ gây tai nạn cao.
- [1] Thế Quỳnh (2018) Báo Vnexpress – Hàng trăm người dừng xe hóng mát, chụp ảnh trên cầu Nhật Tân.
- [1] Vân Nhi (2019) Báo Kinh tế và Đô thị - Sử dụng điện thoại khi tham gia giao thông: Thuốc đắng chưa đã được tạt.
- [1] VOVG (2017) Dừng điện thoại khi lái xe – Hiểm họa khôn lường